

اماکن تاریخی تبریز

در این شماره قصد داریم

مدارس قدیمی تبریز را

معرفی کنیم. آنچه که می

خوانید فهرست مدارس

کهن تبریز است

سرهرا

اگر سعدی زنده بود...

اندر مقوله علم و هنر، مال و ثروت

می‌کردند. و هنوز که هنوز است بعداز گذشت این همه سال حکایت شیخ اجل سعدی مانده که:

«حکیمی پسران را پند همی دادکه جانان پدر هنر آموزید که ملک و دولت دنیا اعتبار را نشاید و ... خلاصه همه اینها هیچ شک و شبه ای در دل دانش آموزان و طلبه در برتری علم و هنر برثروت و مال باقی نمی‌گذاشت وبالاخره ضرب المثل «مال و ثروت دنیا چون چرک کف دست است»

کی بود مانند دیدن» چشمانم سیاهی رفت؛ شهریه هایی که فقط پرداخت آن به صورت نقد نقد و اسکناس رایج کشور شرط حضور درکلاس های کسب علم و دانش و هنر بود و والسلام.

امروز بیست و پنجم شهریورماه است محیط دانشگاه، محل کسب علم و دانش و هنر از ازدحام دانشجویان و اولیاء شان چون صحرای محشر است. همه شتابزده و در هم و

آخرین تیر را بردل شکانان می‌زد.

سال ها از آن تاریخ می‌گذرد، راستش با عرض ندامت! باور این مدت با خواندن سرگذشت بزرگان علم و ادب و اتفاقاتی‌که افتاده و می‌افتد گاه تلنگری برضد این باور در

مخيله ام وارد می‌شود و این توهم ایجاد می‌گردد که نکند ثروت و مال بهتر از علم و هنر باشد؟! راستی هم اگر اساعه ادبی برپیران قوم و گذشتگان نباشد که خالق ضرب المثل ها هستند. آخر این چه چرکی است که هر چه جوش و جلاّی

صادقانه بیشتر باشد چسبد‌نگیش کمتر است؟ تا اینکه از قضای روزگار و بالااجار چشم به سیاهی لیست واحدها و شهریه واحدها و ترم دانشگاه آزاد روشن شد راستش قبلاً شنیده بودم ولی به قول معروف «شنیدن

۱- مدرسه اکثربه: این مدرسه عمارت دو طبقه مفصلی داشت که در سال ۱۲۶۶ه‍.ق. در ضلع غربی و شمالی صحن بقعه صاحب الا مر از طرف میرزا علی اکبر خان مترجم ودبیر کنسولگری روسی بنیان نهاده شد.

۲- مدرسه جعفریه: جعفریه مدرسه کوچکی است که در بازار مسجد جامع- جنب مدرسه طالبیه متصل به دیوار شرقی مسجد اسماعیل خاله اوغلی واقع شده‌است . راه آن از دالان طالبیه ، بین حوضخانه و مسجد نامبرده تعبیه گردیده است.

۳- مدرسه حاج صفر علی: این مدرسه تقریباً روبروی سرای بزرگ شاهزاده واقع شده‌است .بانی آن تاجر نیکوکاری بوده‌به نام حاج صفر علی که درروزگار نایب السلطنه در تبریز می زیسته است.

۴- مدرسه خواجه علی اصغر : این

موقوفات زیادی می باشد. نادر میرزا در تاریخ و جغرافیای دارالسلطنه تبریز ص ۱۱۶ می نویسد : این مدرسه را حمای می بر نیکو بود که اکنون ویرانه است.

۶- مدرسه طالبیه: این مدرسه در بازار مسجد جامع تبریز واقع شده است . مدخل آن دالانی است که سطحش قریب به یک مترو نیم از کف بازار پایین تر است . سابقا این دالان سرپوشیده و مسقف بود . عمارت شمالی در نیمه دوم قرن یازدهم هجری از طرف حاج طالب خان پسر حاج اسحق تبریزی ساخته شده و طبق وقف نامه ای که به مهر و امضای چهارده تن از علما رسیده در تاریخ ۱۰۸۷ ه . ق. پس ازپایان عمارت طالبیه ، درآمد مستغلاتی به هزینه اداری و حفظ و حراست مدرسه مزبور اختصاص یافته است.

اجتماعی

۷- مدرسه ظهیریه: این مدرسه یکی از بناهای میرزا محمد ابراهیم ظهیرالدین وزیر آذربایجان است که درسال ۱۰۸۹ ه‍.ق. در زمان سلطنت شاه سلیمان صفوی در کنار مسجد ظهیریه یا قزقلو مسجد ساخته شده است.
۸- مدرسه کاظمیه: کاظمیه نام مدرسه و مسجدی است که در محله چنار ، انتهای بازار مسجد جامع واقع شده است . بانی آن سلیمان خان بن شم خال خان افشار حاکم صائن قلعه بوده و این بنا را به نام سید کاظم رشتی شاگرد معروف شیخ احسانی ساخته و ثواب آن را به روان سید رشتی هدیه نموده و تولیت آن را به ملا علی مردنی واگذار کرده است و بنای مدرسه و مسجد کاظمیه در سال ۱۲۷۱ ه‍. ق. پایان پذیرفته و بر اثر بی سرپرستی مسجد متروک گردیده و همچنین حوادث طبیعی از قبیل بادویاران و زلزله وغیره کم

کم عمارت کاظمیه را به ویرانی کشانده‌است به طوری که اکنون جز ویرانه ای حسابی از آن مدرسه و مسجد با عظمت یکصد و بیست سال پیش چیزی بر جای نیست.

۹- مدرسه نصریه: این مدرسه یکی از تنوعات عمارت نصریه بود که بنابه وصیت ابوالنصر حسن فرمانروای آق قویونلو پس از درگذشت وی ساخته شده است. این مدرسه مانند سایر قسمت های عمارت نصریه در نتیجه زلزله و حوادث مختلف ویران شد و در زمان نایب السلطنه عباس میرزا، مرحوم حاج میرزا مهدی قاضی از در آمد موقوفات عمارت نصریه در محل آن ، مدرسه جدیدی ساخت که اکنون به مدرسه حسن پادشاه معروف است.

سه شنبه ۸ مهر ۱۳۸۲ - دوره جدیدشمار ۵ سه

چوالدوز

مهدی عظیم زاده موسوی

به شتابید

اگر تحصیلات دانشگاهی دارید.

اگر تخصص فنی دارید.

اگر تخصصی هم ندارید، بشتابید.

اگر کسی را ندارید، محاسنی هم ندارید و بری از معایب هم نیستید، باز هم بشتابید.

در برنامه ای مدون شهر نداری تب‌بر برگزار می‌کند. کلاسهای فشرده و طولانی مدت.

ارائه هرگونه خدمات سفارشی. آموزش فشرده باند بانک بازی در محوطهٔ شهر. آموزش تصمیم‌گیری فرداعلاء و کره سفارشی برای درج افراد در محافل چربمندان.

براساس تصمیم‌گیری شوری محترم شعر و ضرب‌المثل محله و روستا،زین پس بجای ضرب‌المثل خر بیار و باقالی بار کن، سفارشی بیار و شهر خراب کن مورد استفاده شهروندان محترم قرار گیرد.

شهر نداری تب‌بر با شور خدمت‌رسانی به کلیه دلسوختگان خدمت در دیار غریب که فرزند خوانده دیار قریب است. در ادامه برنامه‌های نسانندهٔ استان نداری که سالهاست ما را از قافله تهران و مهمتران عقب نگه داشته است در تصمیمی قاطع، مصمم است که عزیزی را سریعاً در راس برنامه‌های سازندگی قرار دهد تا گامی از استان نداری عقب نگذارد. و در کورس رقابت کم نیاورد.

بدین جهت از کلیه افرادی که واجد شرایط هستند تقاضا می‌شود پس از هماهنگی لازم جهت افزایش مهر و محبت میان دوستان، کد اقتصادی خود را اعلام فرمایند.

با تشکر روابط عمومی شهر نداری تَب بُر

دانشگاه آزاد می‌دید این حکایت را می‌نوشت و اگر خوشبین باشیم حتماً هم نوا با کسانی که پیرو و پندشوتش بودند حکایت را چنین ترنم می‌کرد:
:حکیمی پسرانرا پند همی داد که جانان پدر مکنت و مال بیاندوزید که علم و هنر بسی مال و ثروت کسی را میسر نگردد.
از ملک و پول و دولت خود با وجود دزدگیر و بانک و چک بانک و کارت بانک در سفر و حضر غمی به دل راه مده و ای عزیز پدر اگر طالب معرفت و علمی و احیاناً خواهان مدرکی، بدان حتماً با مال و ثروت میسر گردد و اما اگر ثروتمند از علم و هنر عاری

باشد. غم نباشد که ثروت در نفس خود همه چیز است چه ثروتمند هر جا رود قدر بیند و بر صدر نشیند و بی‌مکنت لقمه

چیند و سختی بینند.

در اینجا ذکر: حکایت جدال سعدی با مدعی در بیان توانگری و درویشی۲ در همین باب خود جای تامل دارد و شاید شیخ اجل خواسته بعد از آوردن حکایت «حکیم» برای نکته دانان راهکار و شاید حرف دل خودش را اظهار کند باشد که در نزد آینه‌نگان مغدور باشد.

و بی‌شک وصف حال و سخن دل پدران و مادرانی که عمری با پند حکیم سپری کرده‌اند و می‌کنند و و

فرزندان‌شان با تلاش و عمری خون دل خوردن از آزمون و کنکور سراسری دانشگاه آزاد قبول شده‌اند و اجازه ورود به ساخت مقدس علم و هنر دانشگاه آزاد را کسب کرده‌اند و یا آنان که با وجود لیاقت و استعداد فرزندان‌شان به جهت

ای کاش در زمان سعدی دانشگاه

آزادی بود و نه دانشگاه نظامیه

بغداد، که به طالبان علم حجره و

مقرری می‌دادند.

قیافه‌های اکثر دانشجویان که پدرشان در طول عمر حکایت مذکور و پند حکیم را به گوش جان شنیده و دنبال علم و هنر رفته‌اند رقت‌انگیز است. مضموم و نگران پشت پدر یا مادرشان رو پنهان کرده‌اند سوراخ و سنبه‌ها کاوش جمعیت تحت پوشش شهری حدود ۸۰/۵ درصد سال ۱۳۷۵ بوده است. تعداد مراکز فرهنگی و هنری به نسبت این جمعیت ۱۱ باب برآورد شده است. و کتابخانه‌های وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد در سال ۱۳۷۷. ۳۴ باب بوده است. با توجه به کوشش مسئولین در این زمینه می‌تواند این میزان گسترش چشمگیری داشته باشد. میزان شاغلین در صنوف ۱۰۰۰۴ نفر است که در زمینه کامیابی و اشتغال جوانان که در طرح برنامه سوم گنجانده شده است. ایجاد زمینه‌های اشتغال جوانان و افراد بیکار را افزایش خواهند داد.

از ویژگیهای بازرگانی این استان می‌توان به انبارهای معمولی و روباز گندم اشاره کرد که به ترتیب حدود ۱/۴ و ۴/۰۰۵ تن برای هر صد نفر جمعیت ظرفیت دارند که در حد خود استان نیازهای استان را برطرف می‌نماید.

ای کاش در زمان سعدی دانشگاه

آزادی بود و نه دانشگاه نظامیه

بغداد، که به طالبان علم حجره و

مقرری می‌دادند.

قیافه‌های اکثر دانشجویان که پدرشان در طول عمر حکایت مذکور و پند حکیم را به گوش جان شنیده و دنبال علم و هنر رفته‌اند رقت‌انگیز است. مضموم و نگران پشت پدر یا مادرشان رو پنهان کرده‌اند سوراخ و سنبه‌ها کاوش جمعیت تحت پوشش شهری حدود ۸۰/۵ درصد سال ۱۳۷۵ بوده است. تعداد مراکز فرهنگی و هنری به نسبت این جمعیت ۱۱ باب برآورد شده است. و کتابخانه‌های وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد در سال ۱۳۷۷. ۳۴ باب بوده است. با توجه به کوشش مسئولین در این زمینه می‌تواند این میزان گسترش چشمگیری داشته باشد. میزان شاغلین در صنوف ۱۰۰۰۴ نفر است که در زمینه کامیابی و اشتغال جوانان که در طرح برنامه سوم گنجانده شده است. ایجاد زمینه‌های اشتغال جوانان و افراد بیکار را افزایش خواهند داد.

از ویژگیهای بازرگانی این استان می‌توان به انبارهای معمولی و روباز گندم اشاره کرد که به ترتیب حدود ۱/۴ و ۴/۰۰۵ تن برای هر صد نفر جمعیت ظرفیت دارند که در حد خود استان نیازهای استان را برطرف می‌نماید.

ریاضی و...

و اما غرض از این مقدمه: موضوعی که همیشه از کلاس سوم و چهارم ابتدایی به بعد ذهن کودکی من و شاید بعضی دیگر از همشاگردیهایم را مشغول می‌کرد موضوع

تکراری انشایی بود که اکثراً ساده حداقل یکبار باید دانش آموزان می‌نوشتند «علم بهتر است یا ثروت؟» بود که صدا البته همه دانش آموزان بالاتفاق با قلم و منطق کودکانه علم را تعریف و ثروت را تقبیح می‌کردند و احیاناً شک و تردید در عکس این قضیه

را گناه می‌شمردند و مضاف برهمه اینها حکایت‌ها و داستان های بزرگان ادب و هنر کشورمان بود که در کتاب‌های فارسی چاپ می‌شد معلمان دلسوزمان چه با شور و شوق و اعتقاد در برتری علم و هنر یرمال و ثروت، برایمان حکایت

استان

آذربایجان غربی

در آینه

اقتصاد

نرگس هاشمی